

PRESSEMEDDELELSE

21. maj 2025

Kampagnen #ForbudteBøger samler biblioteker, skoler og andre kulturinstitutioner i kampen for ytringsfrihed

Fra Jammerbugt til Bornholm, fra Nuuk over Klaksvig til Sønderborg. Fælles for disse steder er, at de har tilmeldt sig kampagnen #ForbudteBøger i ugen 41. 45 kommuner har allerede tilmeldt sig med deres biblioteker, ligesom skoler, forlag, boghandlere og højskoler er med. Bag kampagnen står Dansk PEN, der med initiativet vil sætte fokus på censur og det stigende pres på ytringsfriheden verden over. Formålet er at udbrede kendskabet til og debatten om bøger, der censureres, forbydes eller ligefrem brændes på grund af deres indhold. Sverige og Norge planlægger tilsvarende kampagne i samme uge.

Debat, udstillinger og overraskende eksempler på censur

Kampagneugen løber fra den 5. til 12. oktober 2025. I den periode vil deltagerne arrangere debatter, udstillinger og oplæg om censur og ytringsfrihed. Bibliotekerne vil præsentere en lang række bøger, der har været – eller fortsat er – forbudt et sted i verden. Bøgerne vil være forsynet med oplysninger om historien bag forbuddet. I kampagneugen vil man desuden kunne høre oplæsninger, foredrag og deltage i debatter om censur med spændende forskere og forfattere. Mange vil nok blive overraskede: I USA er fantasyklassikeren *Det gyldne kompas* af Philip Pullman fjernet fra mange skoler, da nogle anser den for blasfemisk. *Tjenerindens fortælling* af Margaret Atwood har været udsat for bogafbrændinger i USA, bl.a. fordi den læses som kritik af de amerikanske abortlove. I 2022 svarede forfatteren igen ved at fremstille en udgave, der ikke kunne brænde. Indtil 1966 førte Vatikanet en liste over bøger, som katolikker ikke måtte læse, og Salman Rushdies bog *De sataniske vers*, som har været forbudt i Indien i 37 år, blev for nylig pludselig tilladt.

Censur også i vores del af verden

Kampagnen peger på, at censur ikke kun foregår i autoritære stater som Belarus, Kina og Algeriet, men i mindre omfang også på vores breddegrader. I Sverige var Jakob Martins Strids børnebog *Mustafas kiosk* udsat for en shitstorm i 2013, da den blev anset som islamofobisk. Siden har den ikke været til salg i Sverige. I England er halvdelen af landets skolebibliotekarere blevet bedt om at fjerne ungdomsbøger med et LGBTQ+-tema fra hylderne.

"Bogforbud er en global udfordring og truer ikke mindst børn og unges frihed til at læse, lære og forestille sig, hvad de vil", siger præsident for Dansk PEN Mads Julius Elf. "Det er skønt, at opbakningen til kampagnen #ForbudteBøger er så massiv ved biblioteker, skoler, forlag, boghandlere, ja netop nogle af de vigtigste aktører i dannelsen til ytringsfrihed. I bøger skal alle trygt kunne gå på opdagelse i et hvilket som helst emne, som voksne måtte have svært ved at tale med dem om."

Kampagnen #ForbudteBøger retter søgelyset mod ytringsfrihedens vilkår og viser, at kampen for fri adgang til viden og litteratur stadig er højaktuel. Læs mere om kampagnen på <https://danskpen.dk/forbudte-boeger/>

For yderligere oplysninger – kontakt Mille Rode via pen@pen.dk eller telefon 40454419